

Remiss. Ett nytt regelverk för uppsikt och förvar

Övergripande kommentarer

Region Skånes yttrande omfattar enbart förslagen i utredningen som gäller hälso- och sjukvård.

Region Skåne anser att den kritik regionerna får avseende den sjukvård som tillhandahålls människor i förvar måste tas på allvar och Region Skåne är positiva till att aktuell utredning avsatt ett avsnitt med fokus på hälso- och sjukvårdens uppdrag kopplat till förvar.

5.10.4 Nödvändighet och proportionalitet

De principer som gäller för hälso- och sjukvårdens uppdrag är regionens utgångspunkt oavsett individens status i samhället. Hälso- och sjukvårdens prioriteringar ska alltid utgå ifrån människovärdesprincipen, behovs-solidaritetsprincipen och kostnadseffektivitetsprincipen enligt SoU14.

6.4 Åtgärder för att öka användningen av alternativ till förvar

Utifrån Region Skånes perspektiv innebär en bristande tillgång till en patients identitetshandling ett försvårande av omhändertagandet i kontakt med hälso- och sjukvården.

Region Skåne ställer sig också frågande kring vissa delar av de föreslagna åtgärderna gällande hur hälso- och sjukvårdsuppdraget ska säkerställas. Region Skåne undrar exempelvis vilka regelverk och rutiner för förflyttning som gör sig gällande om en individ behöver förflyttas för att erhålla vård i ett icke godkänt område.

11.8 Jämförelse av förhållandena på de olika inrättningarna

Region Skåne vill påtala vikten av att hälso- och sjukvårdsuppdraget tydliggörs i relation till de olika institutioner som gör sig gällande vid förvarstagnung. Regionen har exempelvis inte samma befogenheter inom Kriminalvården och Polismyndighetens lokaler. Detta försvårar regionens möjlighet att fullfölja sitt uppdrag i relation till individen.

Region Skåne menar också att påverkan på hälsan och behovet av hälso- och sjukvård bör tas med som en central aspekt vid valet av inskränkning för individen.

11.11 Det ska inrättas särskilda säkerhetsavdelningar för placering av utvisningsdömda och säkerhetsplacerade

Region Skåne saknar tydliggörande kring hur hälso- och sjukvårdsuppdraget ska säkerställas i relation till de föreslagna säkerhetsavdelningarna.

12.2.11 Förslagen är förenliga med regeringsformen och internationella förpliktelser

Barns rätt till hälsa och hälso- och sjukvård är absolut oavsett hur många barn i antalet som kan komma att påverkas av utredningens förslag. Region Skåne anser att eventuell frånvaro av signaler om missförhållanden inte fråntar huvudmännens ansvar att säkerställa barns rättigheter.

12.2.2 Avgränsning av uppdraget

Region Skåne anser att även om själva ansvaret för förskrivning och hantering av läkemedel och läkemedelsnära produkter är reglerat finns där praktiska hinder i vardagen för läkemedelshantering på förvar. Region Skåne anser att ansvaret för den praktiska hanteringen behöver säkerställas kring hur den förvarstagna får tillgång till och på ett säkert sätt kan nyttja ordinerade läkemedel så väl som läkemedel vid egenvård.

12.2.10 Tre frågor behöver analyseras ytterligare

Region Skåne instämmer i att det inte är acceptabelt att regionerna inte uppfyller sina skyldigheter avseende att erbjuda en hälsoundersökning till alla förvarstagna då detta strider mot 7 § LHS. Dock vill Region Skåne påtala att det inte är helt enkelt för regionen att identifiera vem som ska erbjudas en hälsoundersökning. Region Skåne har sedan år 2015, som även flertalet andra regioner, fått upphandla och investera i digitala system för att på ett effektivt och ändamålsenligt sätt säkerställa att erbjudandet når rätt individer.

Region Skåne delar uppfattning med utredningen att det är av stor vikt att alla förvarstagna informeras om rätten till en hälsoundersökning och erhåller ett adekvat erbjudande. Här vill dock Region Skåne påtala vikten av att detta görs i samverkan med Migrationsverket och att huvudmännen delar samma målbild.

När det gäller utredningens diskussion om hälsoundersökning av förvarsintagna refererar utredningen genomgående till rätten till hälsoundersökning för asylsökande enligt lag 2008:344. Som utredningen påpekar har många förvarstagna redan genomgått en hälsoundersökning i relation till det regelverket. Syftet med hälsoundersökning enligt lag 2008:344 är delvis ett annat och skall helst utföras så snart den asylsökande har sin dygnsvila i en region. Därtill får regionen endast ersättning för en utförd hälsoundersökning per aktuell individ. Region Skåne anser att syftet med de olika förslagen av undersökningar behöver tydliggöras och vid behov behöver även ersättningsmodellen för regionens insatser i relation till dessa revideras.

Region Skåne vill utifrån ovanstående även påtala att även andra personkretsar än asylsökande kan komma att uppehållas på förvar och att vederbörande utifrån ett sjukvårds- och smittskyddsperspektiv således också bör kunna erbjudas denna form av medicinsk bedömning. Här bör rimligen då också en ersättning utgå till regionen.

Region Skåne instämmer med att Migrationsverket ska samverka med regionerna, och i viss mån kommunerna, i planering och utveckling av hälso- och sjukvården och hemsjukvård kring hur vården vid förvaren ska bedrivas. Dock vill Region Skåne lyfta behovet av att ersättningssystemen säkerställer möjligheterna för regionerna att fullfölja sitt uppdrag när det gäller exempelvis hemsjukvård, vilken i stor utsträckning enligt nuvarande regelverk enbart kan genomföras genom tjänsteköp ifrån kommun.

Region Skåne vill påtala att det finns behov av att reglera ersättningen till en högre nivå, inte minst då åtagandet för regionerna kan komma att påverkas då antalet förvarsplatser eventuellt kan komma att öka i regionen. Region Skåne ser även att utformandet av regionernas uppdrag enligt utredningens förslag kan komma att innebära ökade kostnader för regionen.

Region Skåne instämmer i att Migrationsverket bör ändra sina skriftliga rutiner så att det tydligare framgår att förvarstagna som är avskilda på grund av att de utgör en fara för sig själva ska undersökas av läkare så snart som möjligt. Region Skåne ifrågasätter dock vems ansvar det är att säkerställa att läkare finns tillgänglig vid de situationer då personer hålls avskilda. Det finns både en geografisk utmaning och en utmaning kopplat till resurser för regionen att kunna fullfölja ett sådant uppdrag under dygnets alla timmar.

15.3.6 Åtgärder rörande hälso- och sjukvård

Region Skåne vill påtala den centrala funktion som personalen på förvaret besitter när det gäller att fånga upp och signalera behovet av vård för den förvarstagna. Region Skåne vill lyfta vikten av att den personal som verkar närmst den förvarstagna har goda kunskaper kring vilken rätt till vård som den förvarstagna har och hur den förvarstagna kan ta kontakt med sjukvården.

Region Skåne erfar utmaningar när det gäller exempelvis uppföljning i relation till en enskild förvarstagens behov av anpassningar i boendemiljön på förvar i relation till vårdbehov. Sett från perspektivet kognitiva sjukdomar, innebär förvarstagnings att höga krav ställs på förvarets personal att kunna identifiera tecken på kognitiv svikt och begynnande kognitiv sjukdom, för att sedan kunna erbjuda individen hälso- och sjukvård via regionen. Enligt utredningen så har det historiskt sett uppstått organisatoriska och praktiska problem då regleringen kring hur regionerna ska erbjuda förvarstagna hälso- och sjukvård inte är tillräckligt tydlig. Region Skåne vill utifrån det, lyfta risken att dessa problem kvarstår, vilket drabbar individens möjlighet till god hälso- och sjukvård och en god hälsa.

15.3.10 Förslaget att transiterande tredjelandsmedborgare ska kunna omhändertas eller tas i förvar kommer ha en liten påverkan på förvarstagna

Region Skåne vill påtala att detta förslag innebär ytterligare förändringar i personkretsar i relation till regionens uppdrag. Region Skåne anser det angeläget att det därför säkerställs att ersättningsmodellen för regionen omfattar samtliga personkretsar som kan vara aktuella på förvar och att processen är tydlig och enkel.

Anna Mannfalk
Ordförande

Martin Engström
Hälso- och sjukvårdsdirektör